MICHALOVCE

MICHALOVCE

srdce zemplína

Mesto Michalovce – „srdce Zemplína" – leží pri rieke Laborec, v blízkosti vodnej nádrže Zemplínska šírava, na miestach, kde Východoslovenská nížina prechádza do Vihorlatských vrchov.

The town of Michalovce – "the Heart of Zemplín" – lies upon the Laborec River, near the water reservoir Zemplínska šírava, in the area where the East Slovak Lowland passes into the Vihorlat Hills.

VITAJTE V NAŠOM MESTE / WELCOME TO OUR TOWN

Vážení návštevníci, rád vás vítam v našom krásnom meste, v „srdci Zemplína“, v Michalovciach a aj touto formou by som vám chcel zaželať príjemný pobyt a veľa peknych zážitkov. Verím, že sa sami presvedčíte o pohostinnosti našich ľudí, o uchovaných bohatých ľudových tradíciách, že objavíte krásne zákutia, ktoré ponúka tunajšia malebná príroda. V Michalovciach a okolí stojí za to vidieť i historické pamiatky, prvky ľudovej architektúry, ako aj technickú umnosť našich predkov.

V súčasnej dobe, keď pre cestovateľa nie je problémom doslova za pár hodín prejsť celý, kedysi nedostupný svet, si vážime tých návštevníkov, ktorí za poznaním a objavovaním krás rôznych končín našej zeme prišli práve do nášho mesta.

Prajem vám v „srdci Zemplína“ len tie najkrajšie zážitky.

Viliam Zahorčák
primátor mesta

Dear visitors, I would like to welcome you to our beautiful town, in “the Heart of Zemplín”, in Michalovce, and at the same time I would like to wish you a pleasant stay and a lot of wonderful experiences. I believe that you will discover the hospitality of our people, the preserved rich folk traditions, the beautiful landscapes offered by the local picturesque nature. Historical monuments, elements of folk architecture, as well as the technical abilities of our ancestors are well worth seeing in Michalovce and its surroundings.

Nowadays, when the traveller is able to travel the whole, once inaccessible world in literally a few hours, we appreciate those visitors who have chosen to come to our town while discovering the beauties of different parts of our country.

I wish you only the most beautiful experiences in “the Heart of Zemplín”.

Viliam Zahorčák
Town Mayor

Hlavná michalovská ulica – Námestie osloboditeľov – s bočnými uličkami a priľahlým Námestím slobody sa vyvinula z pôvodnej stredovekej remeselnícko-obchodnej ulice, obývanej zväčša Nemcami (najstaršie osídlenie chotára Michaloviec je pritom datované do obdobia praveku, prvá písomná zmienka pochádza z roku 1244, ako mesto sú uvádzané začiatkom 15. storočia). Zástavba tejto centrálnej časti mesta je rôznorodá. Nájdeme tu niekoľko historicky i architektonicky cenných stavieb, z ktorých mnohé prešli v nedávnej minulosti celkovou rekonštrukciou, ako aj mladšie objekty z čias „socialistickej výstavby“ či moderné stavby, vybudované pomerne nedávno.

The main street in Michalovce – Námestie osloboditeľov (Liberators' Square) – with side alleys and the adjoining Námestie slobody (Freedom Square), evolved from the original medieval craftsman-trade street, inhabited mostly by the Germans (the oldest inhabited settlement of the Michalovce territory is dated to the prehistoric period, the first written mention dates from 1244, and the first time the territory was mentioned as a town was at the beginning of the 15th century). The architecture of this central part of the town is diverse. There are several historical and architecturally valuable buildings, many of which have undergone a total renovation in the recent past, as well as more recent buildings from the times of "socialist construction", or modern buildings built quite recently.

One of the interesting buildings that were built or rebuilt before 1918 is the building of the Golden Bull (originally a hotel with a large hall for various events), a bank building (more remarkably rebuilt around 1912 in the style of Hungarian Art Nouveau, now serving as a healthcare facility), and a bank palace (this "masterpiece of the main street" was constructed in 1911, now it has a multifunctional character), the Grosz Palace (a ceremonial building in the style of local Art Nouveau with its typical corner square tower constructed around 1905), or the Old Court (originally the seat of the Salt Authority, later the County Council, but the object is known, in particular, as a court building with its own prison).

K zaujímavým objektom, ktoré boli vybudované alebo prestavané pred rokom 1918, radíme budovu Zlatého býka (pôvodne išlo o hotel s veľkou sálou, určenou na rôzne podujatia), bankovú budovu (výraznejšie bola prestavaná okolo roku 1912 v štýle uhorskej secesie, dnes slúži zdravotníctvu) a bankový palác (túto „ozdobu hlavnej ulice" vystavali v roku 1911, v súčasnosti má polyfunkčný charakter), Groszov palác (reprezentatívna budova v štýle miestnej secesie s typickou nárožnou štvorcovou vežou vyrástla niekedy okolo roku 1905) či objekt Starého súdu (pôvodne tu sídlil soľný úrad, neskôr slúžnovský úrad, objekt je však známy najmä ako súdna budova s vlastnou väznicou).

Pozornosť si zaslúžia i budovy, postavené v medzivojnovom období a v časoch druhej svetovej vojny – mestský úrad (radnica bola vybudovaná v rokoch 1927 až 1928 podľa projektu Ľudovíta Oelschlägera, v minulosti sa pred ňou nachádzal aj menší parčík), bývalý okresný úrad (vystavali ho v rokoch 1935 – 1936 na mieste, kde v minulosti stál reprezentatívny objekt) alebo pošta (tento trojpodlažný „poštový palác“ dokončili v roku 1940). Centrum mesta výrazne zmenilo svoj vzhľad najmä v 60. a 70. rokoch 20. storočia, po rozsiahlejších asanáciách. Dominantu námestia odvtedy predstavuje Fontána lásky so súsoším Jar Zemplína, oddych i osvieženie zas ponúkajú upravené parčíky s lavičkami a menšími fontánkami.

Other buildings deserving attention are the ones built during the interwar period and in the times of the Second World War – the Town Hall (built between 1927 and 1928 according to a design by Ľudovít Oelschläger; there used to be a small park in front of the building in the past), the former District Authority Office (built in 1935 – 1936 at a place where a ceremonial building had been located in the past), or a post office (this three-storey “post office palace” was completed in 1940). The town centre significantly changed its appearance especially in the 1960s and 1970s after extensive development. Since then, the Fountain of Love with the sculptural group The Spring of Zemplín have been the dominant features of the square, while landscaped parks with benches and smaller fountains offer relaxation and freshening.

Súčasnú podobu táto „tepna mesta“, ktorá je od druhej polovice 80. rokov 20. storočia pešou zónou, získala po poslednej komplexnej rekonštrukcii v rokoch 2002 a 2003. Nadväzujúce Námestie slobody s tzv. Výškovou budovou, vystavanou v rokoch 1976 – 1979, a ďalšími modernými objektmi zas nadobudlo svoj dnešný vzhľad po rekonštrukcii v rokoch 2010 a 2011, pričom pribudla atraktívna chodníková Dúhová fontána aj „obria šachovnica“, nájdeme tu tiež moderné detské ihrisko.

The present form of this “arterial street”, which has been a pedestrian zone since the second half of the 1980s, was acquired after the last comprehensive reconstruction in 2002 and 2003. The adjoining Námestie slobody (Freedom Square) with the so-called High-rise Building, built between 1976 and 1979, as well as other modern buildings, also got their present look after the reconstruction in 2010 and 2011, when the attractive pavement Rainbow Fountain and the “Giant Chessboard”, as well as a modern playground were constructed.

Tunajší barokovo-klasicistický kaštieľ s priľahlými budovami v historickom centre mesta – na Kostolnom námestí – bol pôvodne sídlom šľachtickej rodiny Sztárayovcov. Od roku 1957 slúži pre potreby Zemplínskeho múzea. Pomerne bohatý zbierkový fond je prezentovaný v piatich stálych expozíciách – prírodovednej, archeologickej, historickej, umelecko-historickej a etnografickej. Medzi najzaujímavejšie exponáty patria unikátne archeologické nálezy, niektoré historické predmety i ucelená zbierka obrazov Teodora Jozefa Moussona. V areáli sa ešte nachádza najstaršia sakrálna stavba na území Michaloviec – zakonzervované zvyšky kamennej rotundy s kruhovou loďou a podkovovitou apsidou.

The local Baroque-Classicist manor house with its adjoining buildings in the historical centre of the town – in Kostolné námestie (Church Square) – was originally the seat of the noble Sztáray family. Since 1957 it has been used for the needs of the Zemplín Museum. A relatively rich collection is presented in five permanent exhibitions – natural, archaeological, historical, artistic-historical, and ethnographic. Unique archaeological finds, some historical objects, as well as a comprehensive collection of the paintings by Teodor Joseph Mousson belong to the most interesting exhibits. The oldest sacral building on the territory of Michalovce – the preserved remains of a stone rotunda with a circular nave and horseshoe apse – can be found in the premises of the museum.

Na vrchole Hrádku sa vyníma neogotická Kaplnka svätého Antona Paduánskeho z konca 19. storočia – pôvodne rodinná hrobka Sztárayovcov, považovaná za voľnú kópiu Kaplnky svätého Michala v Košiciach, ktorá dnes slúži rímskokatolíckej cirkvi. V blízkosti stojí objekt hvezdárne – pôvodne vilka, kde v rokoch 1931 až 1944 býval a tvoril „maliar zemplínskeho ľudu a slnka“ Teodor Jozef Mousson. Neďaleko sa nachádza i menšia mariánska kaplnka.

The Neo-Gothic Chapel of St. Anthony of Padua from the end of the 19th century – originally the Sztáray Family Tomb – on the top of Hrádok Hill is considered to be a free copy of St. Michael's Chapel in Košice and today it serves the Roman Catholic Church. The building of Observatory – originally a villa where Teodor Joseph Mousson, the "painter of the Zemplín people and the sun", lived and painted from 1931 to 1944 – is located nearby. A smaller Marian chapel is also located in the vicinity.

Výškovú dominantu historického jadra mesta predstavuje pôvodne gotický, neskôr barokovo prestavaný farský Kostol Narodenia Panny Márie. Rímskokatolíckej cirkvi patrí aj klasicistická Kaplnka Ružencovej Panny Márie v Parku mieru (ide o starý michalovský cintorín), farský Kostol Panny Márie, Pomocnice kresťanov, a priľahlé objekty v správe saleziánov i moderný Kostol Najsvätejšieho Srdca Ježišovho na Stráňanoch, spravovaný pallotínmi.

Another high-rise dominant feature of the historical centre of the town is represented by a parish church – the Birth of the Virgin Mary Church – which was originally Gothic, but later it was rebuilt in the Baroque style. The Roman Catholic Church also administers the Classicist Chapel of the Rosary of Virgin Mary located in Park mieru (Peace Park – originally the old Michalovce cemetery), the Parish Church of the Virgin Mary, Help of Christians, and the adjacent buildings which are in the Salesian administration, as well as a modern building of the Church of the Most Holy Heart of Jesus located in the housing estate of Stráňany, administered by Pallottines.

V blízkosti Kostolného námestia, na Ulici Jána Hollého, pozornosť púta areál barokovo-klasicistického gréckokatolíckeho farského Chrámu Narodenia Presvätej Bohorodičky s vnútorným zariadením z 20. storočia, na Masarykovej ulici sa zas rozprestiera komplex, tvorený tromi objektmi – kláštorom rehole redemptoristov (vybudovaný bol v medzivojnovom období), neobyzantskou Bazilikou minor Zoslania Svätého Ducha (s nádhernou ikonopisnou výzdobou interiéru) a samostatne stojacou zvonicou.

Near Kostolné námestie (Church Square), in Jána Hollého Street, the complex of the Baroque-Classicist Greek-Catholic Parish Church of the Birth of the Most Holy Mother of God with its interior furnishings from the 20th century attracts the visitors' attention. In Masarykova Street, there is a complex consisting of three objects – the Monastery of the Redemptorist Order (built in the interwar period), the Neo-Byzantine Basilica Minor of the Holy Spirit (with beautiful iconostasis and icon paintings of the interior), and a stand-alone bell tower.

Na Duklianskej ulici je situovaná ďalšia zaujímavá sakrálna stavba – pravoslávny katedrálny (biskupský) Chrám svätých Cyrila a Metoda, vybudovaný v 90. rokoch 20. storočia, s rozsiahlou ikonografickou výzdobou vnútorných priestorov. Medzi moderné cirkevné objekty s priestranným interiérom sa radí i Kostol evanjelickej cirkvi augsburského vyznania (stojí oproti Bazilike minor) a Kostol reformovanej kresťanskej cirkvi (nachádza sa v blízkosti rieky Laborec).

In Duklianska Street, there is another interesting sacral building – the Bishop's Orthodox Cathedral of Sts. Cyril and Methodius, built in the 1990s, with extensive iconography of the interior spaces. Modern church buildings with a spacious interior also include the Evangelical Church (located opposite the Basilica Minor), and the Christian Reformed Church (located near the Laborec River).

In Michalovce we can find several places where the past meddles with the present, the traditional with the modern. It is noticeable in the historical Kostolné námestie (Church Square) and the surrounding area, in the current town centre or on the edge of the built-up areas. The historical park of Kerta with its secluded areas and modern apartment houses on the other bank of the Laborec River are an example of the contrasts of the times and their requirements, as well as a modern shopping centre located on the premises of an old brewery, or a railway station from the second half of the 19th century located next to a modern neighbouring railway station connected to a newly built bus station.

V Michalovciach nájdeme viacero miest, kde sa prelína minulé s dnešným, tradičné s moderným. Viditeľné je to v priestore historického Kostolného námestia a okolia, súčasného mestského centra alebo na miestach, ktoré sa nachádzajú na okraji zastavaných častí. Istým príkladom kontrastu dôb a ich požiadaviek je napríklad historický park Kerta so svojimi zákutiami a novodobé bytové domy na druhom brehu rieky Laborec, moderné obchodné centrum na mieste asanovaného starého pivovaru či budova železničnej stanice z druhej polovice 19. storočia a objekt súčasnej železničnej stanice v susedstve, prepojený s novovybudovanou autobusovou stanicou.

Aktuálnu dobu, jej prejavy i potreby, v sebe zhmotňuje aj originálny „selfie bod“ v podobe umelecky stvárneného srdca z loga mesta, inštalovaný na Námestí osloboditeľov – súčasť jedinečného projektu, zameraného na atraktívne spoznávanie mesta a jeho histórie pomocou moderných technológií. Do daného kontextu možno tiež zaradiť „nemocnicu novej generácie“, vybudovanú v areáli tej starej – prvej svojho druhu v slovenskej časti Zemplína, ktorej počiatky siahajú do roku 1876, ako aj zmodernizovanú hvezdáreň na Hrádku.

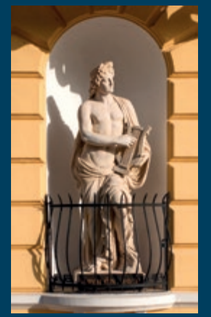

The current times, their manifestations and needs are also manifested by the original “selfie point” in the form of an artistically created heart of the town’s logo, installed in Námestie osloboditeľov (Liberators’ Square) – part of a unique project aimed at attractive discovering of the town and its history using modern technology. In this context it is also possible to include a “new generation hospital” built in the area of the old one – the first of its kind in the Slovak part of the Zemplín Region, whose origins date back to 1876, as well as the modernized Observatory on Hrádok Hill.

Na konci bočnej ulice Pasáž sa rozprestiera Park mieru, kde sa možno poprechádzať v tôni košatých stromov alebo si oddýchnuť na lavičkách pri zaujímavo riešenej fontáne. Relax ponúka aj nedávno upravený „Gaštanový park“ s modernými sochami a detským ihriskom v lokalite Verbovčík. Medzi ďalšie zaujímavé miesta, vhodné na prechádzky či „in-line“ korčuľovanie, patrí tiež chodník, vedúci po nábreží rieky Laborec, v časti Stráňany.

At the end of side Pasáž Street, Park mieru (Peace Park) is located offering walks in the shadows of spreading trees or relax on the benches at a fountain with an interesting design. Places for relax are also offered in the recently renovated “Chestnut Park” with modern sculptures and a playground in the suburb of Verbovčík. Other interesting places suitable for walking or in-line skating also include the pavement along the Laborec River in the housing estate of Stráňany.

Na Hrádku nájdeme i vojenský cintorín príslušníkov Červenej armády – jeden z najväčších na území Slovenska. Na východnom úpätí tohto kopca sa zas rozprestiera židovský cintorín; početnú židovskú komunitu, ktorá žila v minulosti v Michalovciach, od roku 2017 tiež pripomína originálny pamätník v centre mesta v podobe dnes už neexistujúcej synagógy. Pamiatkami na druhú svetovú vojnu sú i dva pamätníky v lesoparku Biela hora, ako aj pamätník oslobodenia pred budovou polície.

On Hrádok Hill, there is a military cemetery of members of the Red Army – one of the largest on the territory of Slovakia. At the eastern foot of this hill, a Jewish cemetery is located; since 2017, an original monument in the form of a no longer existing synagogue located in the town centre has also been reminding of the large Jewish community that lived in Michalovce in the past. Other monuments to the Second World War include two memorials in Biela hora forest park, as well as a monument of liberation located in front of the police building.

Kultúrny a spoločenský život Michaloviec je naozaj bohatý. K už tradičným podujatiam možno zaradiť Jarni jurmarok (spojený je s oslavami 1. mája), Zemplínsky jarmok a Zemplínske slávnosti (festival ľudového spevu a tanca) alebo Deň na poctu mesta (prezentujú sa tu zaujímavo stvárnené dôležité momenty z histórie Michaloviec).

Cultural and social life of Michalovce is really rich. Spring Market (associated with May 1st celebrations), the Zemplín Fair and the Zemplín Folklore Festival, or Homage to Town Day (presentations of interesting moments from the history of Michalovce as well as of the fate of local personages) belong to the traditional events.

Pestrú mozaiku kultúrno-spoločenského diania v meste ešte dopĺňa Zemplín veterán rallye (prehliadka historických vozidiel – automobilov a motocyklov), Medzinárodný motozraz Sveta motocyklov (jedno z najväčších podujatí svojho druhu v strednej Európe), „Špacirki po varošu“ (netradičné spoznávanie známych i menej známych pamiatok mesta so sprievodným slovom historika), vystúpenia Folklórneho súboru Zemplín či iné podujatia.

A wide range of cultural and social events in the town is complemented by the Zemplín Veteran Car Run (a showcase of historical vehicles – cars and motorcycles), the International Motorcycle Gathering (one of the largest events of its kind in Central Europe), “Wanderings Around the Town” (unconventional discovering of famous and less famous historical sights of the town with the accompanying guiding of a historian), performances of Zemplín Folklore Ensemble or other events.

Miestom konania väčšiny spoločenských a iných akcií je predovšetkým Námestie osloboditeľov so zastrešeným väčším pódiom, Námestie slobody alebo centrálny mestský park, ale tiež veľkokapacitná sála Mestského kultúrneho strediska, priestory Zlatého býka či športové haly, menší park pred mestským úradom je zas určený pre Galériu pod nebom (vystavované sú tam obrazy, prípadne veľkoformátové fotografie, tematicky späté s históriou i súčasnosťou mesta).

Avenue for most of the social and other events is primarily Námestie osloboditeľov (Liberators' Square) with a covered stage, Námestie slobody (Liberty Square), or the central town park, as well as the large hall of the Municipal Cultural Centre, the premises of the Golden Bull building, or the sports halls; a smaller park located in front of the Town Hall is designed for an Open-air Gallery exhibiting pictures or large-format photographs thematically related to the history and the present of the town.

V Michalovciach sú vytvorené dobré podmienky aj pre rozvoj viacerých druhov športu, pričom jednotlivci i kolektívy pôsobia na všetkých úrovniach – od okresných cez krajské až po celoštátne súťaže. Charakter najmasovejšieho športu si stále udržiava futbal (tunajší klub pôsobí v najvyššej slovenskej súťaži), najúspešnejším športom je zas ženská hádzaná.

In Michalovce, good conditions are also created for the development of several types of sport with individuals and teams competing at all levels – from district to county to nationwide competitions. Football continues to be the most popular sport (the local club plays in the highest Slovak League) while the most successful sport is women's handball.

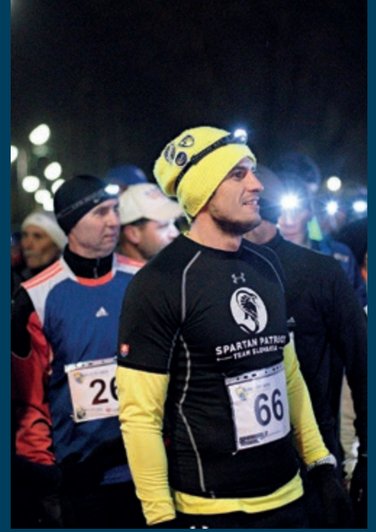

Medzi najpopulárnejšie športy v Michalovciach sa radí aj ľadový hokej (tunajší zimný štadión prešiel v poslednom období výraznou modernizáciou, upravené bolo i jeho okolie), atletiku zas reprezentuje Podvihorlatský maratón (jeho história siaha do roku 1984, trať vedie okolo Zemplínskej šíravy), svojich divákov majú tiež iné športové podujatia (napríklad preteky v parkúrovom skákaní Jarná cena Michaloviec).

Ice hockey belongs to the most popular sports in Michalovce (the local Ice Hockey Stadium has undergone a significant modernization, its surroundings have been landscaped lately), athletics is represented by the Podvihorlatský Marathon (its history goes back to 1984, its track leads around the water reservoir of Zemplínska šírava), other sporting events (such as the horse show jumping called The Spring Prize of Michalovce) also enjoy attention of their spectators.

Zaujímavé je i okolie Michaloviec. V blízkosti mesta sa rozprestiera „východoslovenské more“ – vodná nádrž Zemplínska šírava, kde bolo pomerne nedávno vybudované aj moderné turisticko-relaxačno-rehabilitačné centrum Thermalpark Šírava, vyhľadávané je tiež Vinianske jazero (vzniklo v lesnom prostredí zaplavením močaristej plochy a pôvodne slúžilo ako rybník), čoraz viac atraktívnym sa stáva i postupne rekonštruovaný hrad nad Vinným (prvá písomná zmienka sa viaže k roku 1336, postavený bol však už v polovici 13. storočia).

The surroundings of Michalovce are also interesting. Near the town, the “East Slovakian Sea” – the Zemplínska šírava water reservoir is located with the modern tourist-relaxation-rehabilitation centre of “Thermalpark Šírava”, which has also been built recently. Vinianske Lake (created in the forest by flooding the marsh area and originally serving as a pond) is another tourist spot, as well as the gradually restored castle over the village of Vinné, which is also becoming more and more attractive for the tourists (the first written mention dates back to 1336, but the castle was built in the middle of the 13th century).

Jedinečnými v rámci celého regiónu sú drevené gréckokatolícke chrámy v Ruskej Bystrej (tento sakrálny objekt s patrocíniom svätého Mikuláša biskupa, zapísaný v Zozname UNESCO, bol postavený v prvej polovici 18. storočia) a Inovciach, pozoruhodné sú tiež klenuté kamenné mostíky ponad potok v Trnave pri Laborci, celosvetovo známa je zas pozdišovská keramika (s typickým farebným ľudovým figurálnym vzorom na čiernom pozadí).

Wooden Greek-Catholic churches in Ruská Bystrá (this sacred building with the patronage of St. Nicholas the Bishop, listed in the UNESCO List of World Heritage, was built in the first half of the 18th century), and in Inovce (a small temple with the patronage of St. Michael the Archangel, built in the first half of the 19th century) are unique structures of the region, the arched stone bridges over the stream in Trnava pri Laborci are also remarkable. The pottery from the village of Pozdišovce (with a typical coloured folk pattern on a black background) is also known worldwide.

Hiking to Sninský kameň (a volcanic andesitic formation offering a magnificent view of Morské oko Lake) and Vihorlat (the highest point of the Vihorlat Hills) is also unforgettable. During the hike, the preserved remains of a medieval church on the southwest slope of Senderov Hill at the village of Vinné (with a beautiful view of Zemplínska šírava) are also worth visiting, while a trip to a romantic forest nobility cemetery in Hrjač over the village of Trnava pri Laborci also offers the tourists a pleasant experience. Senianske Ponds, also referred to as the "Bird Paradise", is one of the most important ornithological sites in Central Europe.

Nezabudnuteľný je i výstup na Sninský kameň (vyvrelinový andezitový útvar, odkiaľ sa ponúka nádherný výhľad na zosuvové jazero Morské oko) a Vihorlat (najvyšší bod Vihorlatských vrchov). Za návštevu určite stoja aj zakonzervované zvyšky stredovekého kostolíka na juhozápadnom svahu kopca Senderov pri Vinnom (s pekným výhľadom na Zemplínsku šíravu), príjemné spomienky zanechá tiež výlet na romantický lesný šľachtický cintorín na Hrjači nad Trnavou pri Laborci. Senianske rybníky, označované aj ako „Vtáčí raj", zas predstavujú jednu z najvýznamnejších ornitologických lokalít v rámci strednej Európy.

MICHALOVCE
Krásne Zemplínske

Autor textov: Mgr. Matej Starják

Fotografie: Jozef Rovňák – EXCEL, s. r. o.; Stanislav Orolin; PaedDr. Martin Molnár; PHOTOVISION; archív Mestského úradu v Michalovciach

Pre Mestský úrad v Michalovciach vydal v roku 2018 Jozef Rovňák – EXCEL, s. r. o.

ISBN: 978-80-89697-39-7

MICHALOVCE

srdce zemplína

Turistická informačná kancelária
Námestie osloboditeľov 30
071 01 Michalovce
tel.: +421 56 686 41 05
e-mail: iveta.pazicova@msumi.sk

www.michalovce.sk

ISBN: 978-80-89697-39-7